

Skolskogen

Skolskogen definieras som ett avgränsat område vilket disponeras av skolan för planerade lektioner och utevistelse. I skolskogen kan man kombinera undervisning, upplevelse och lek på ett sätt som är svårt att göra i ett vanligt klassrum. Miljöundervisning, konkretion och ämnesintegrering kan tillämpas så mycket som fantasin tillåter. Ett undersökande arbetssätt kan tillämpas i oändliga kombinationer. Att det finns frisk luft, gott om utrymme och att elevernas behov av rörelse tillfredsställs är ingen nackdel heller.

Utomhusundervisning är i sig ingen nyhet. För hundra år sedan var det en obligatorisk uppgift för läraren att gå ut med klassen och plantera skog under en dag. Skogsexkursioner har varit ett vanligt inslag i biologiundervisningen.



Med hjälp av skolskogen får skolan tillgång till ett område som mera permanent finns tillhanda för skolans räkning. Genom att göra ett avtal med markägaren kan skolan få tillstånd att göra lite mer än vad allemansrätten tillåter – göra stigmärkningar, sätta ut fasta skyltar, bygga eldplats, vindskydd, kanske broar eller fågeltorn, sätta upp fågelholkar och kanske avverka några träd. Varför inte rätten att hugga skolans julgran?

Markägaren ska fortsätta att sköta området som han/hon planerat. Det är dock en utmärkt möjlighet för skolans del att få ta del av planeringen av skogsområdets skötsel och att få utföra enklare skogsarbete som röjning eller plantering. Nya kontakter med föräldrar och andra vuxna kan uppstå på ett sätt som inte är möjligt i klassrummet. Personer som inte vill prata inne i klassrummet kan mötas på ett mera avspänt sätt i skolskogen.

Förberedelse

Förankra gärna skolskogen hos skolledning, kollegor, elever och föräldrar. Skolan har en ansvarig skolskogskontakt som ansvarar för informationen som finns på skolskogssidan på Skogen i Skolans webbplats. Skolan ansvarar också för att det alltid finns en aktuell skolskogskontakt. Regionsamordnaren eller kontaktpersonen kan bistå med alla behövliga kontakter och förberedelser för skolans egen skolskog och kan också ändra, ta bort eller lägga till en skolskog eller skolskogskontakt på Skogen i Skolans webbplats.



Skolskogens storlek

Om området är för litet blir markslitaget stort. Tre till fem hektar bör vara en lämplig storlek om det är möjligt, men även ett litet närområde är värdefullt beroende på hur skolans närmiljö ser ut. Skolor i skogsbygder kan ha stora skolskogar på flera hundra hektar där man kan följa markägarens sätt att sköta skogen, delta i planeringen av skogliga åtgärder och kanske genomföra vissa av dem.

Skolskogens läge

Det underlättar naturligtvis om skolskogen finns nära skolan eftersom det kan vara både tidskrävande och dyrbart med långa transporter. Gång- eller cykelavstånd är det bästa om det är möjligt.

Skolskogens natur

Den idealiska skolskogen är omväxlande med många olika biotoper (skogsmiljöer). Öppna platser (äng, hygge, lucka i skogen) är värdefulla liksom skog av olika ålder. Tillgång till vatten som bäckar och sjöar inom området är en fördel. En parkliknande skog kan även utnyttjas men användningsområdet begränsas då. En del skolor har en kombination av ett litet närområde och en större skolskog som utnyttjas t.ex då skolan har temadagar. Naturliga avgränsningar som vägar, stigar, bäckar och åkrar gör att skolskogen är lättare att överblicka.

Markägarkontakt

Kommunen eller Regionsamordnaren tar reda på skogsägare till områden som är intressanta för er skola och kan också förse er med kartmaterial. Många kommuner har egna skogar. Regionsamordnaren tar tidigt kontakt med markägaren för ett samtal om de önskemål som skolan har på skolskogen för att få en gemensam överenskommelse med markägaren.

Överenskommelse

Ladda ner överenskommelsen som finns inlänkad på Skogen i Skolans webbplats där det regleras vilka rättigheter och skyldigheter som skolan har.

Skolan vinner på

- att området är klart definierat och att alla får vetskap om rättigheter och skyldigheter
- att nyanställda, vikarier och praktikanter kan se vad som är överenskommet

Markägaren vinner på

- att han/hon vet vad skolklasserna gör på hans/hennes mark
- att han/hon aktivt medverkar till att eleverna lär sig mer om skog och skogsbruk